

Landscapes of Light: Falling in Love with the Faithful Land

(1) ספר תהילים פרק קב פסוק יד

(יד) אַתָּה תִּקּוּם תִּרְחַם צִיּוֹן כִּי עַתָּה לְחַנְּנָהּ כִּי בָּא מוֹעֵד : (טו) כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת אֲבִינֶיהָ וְאֶת עֲפָרָהּ יַחַנְּנוּ :

(2) רמב"ם יד החזקה - הלכות מלכים פרק ה

(י) גדולי החכמים היו מנשקין על תחומי ארץ ישראל ומנשקין אבניה ומתגלגלין על עפרה וכן הוא אומר כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו :

(3) אלה הדברים (פרשת ויצא) [מאת הרב]

ורחל לקחה את התרפים ותשימם בכר הגמל ותשב עליהם (לא, לד)...מובא בזוה"ק (א, קסד) שאותם תרפים הרי הם כשאר כוחות הטומאה כמו אוב ידעוני חרטומים וכיוצ"ב שיש בהם כוח לגלות לבני אדם דברים נסתרים וכן ביאר כאן האבן עזרא באחד מפירושו לפסוק זה: "והיא עשויה לקבל כוח עליונים ולא אוכל לפרש." הרי שהיתה כאן סכנה שאותם כוחות הטמונים בתרפים יגלו ללבן היכן נמצא יעקב עם בני ביתו אחרי שברח ממנו...וכך מבואר שם בזוה"ק (ב, סד). ומשום כך התורה מספרת "ותשב עליהם", רחל מבזה את התרפים, משפילה אותם, וע"י כך היא מצליחה לבטל את כוחם...והיינו כי כל כוחם הוא אם מחשיבים אותם אם מכבדים אותם אם מייחסים להם איזה שהם כוחות על טבעיים אבל ברגע שמזלזלים בהם ומתייחסים אליהם בבוז ובהשפלה הם מאבדים את כוחם ומשתתקים וכוחם נעלם והופכים להיות כעפרא דארעא.

(4) תלמוד בבלי מסכת נדרים פא עמוד א (ע"ע בבא מציעא דף פה/א-ב)

אמר רב יהודה אמר רב מאי דכתיב מי האיש החכם ויבן את זאת ואשר דבר פי ה' אליו ויגידה על מה אבדה הארץ דבר זה אמרו חכמים ולא פירושוהו ולא נביאים ולא פירושוהו עד שפירושו הקדוש ברוך הוא בעצמו שנאמר ויאמר ה' על עזבם את תורת אשר נתתי לפניהם. אמר רב יהודה אמר רב שלא ברכו בתורה תחילה.

(5) פירוש הר"ן (שם)

ומצאתי במגילת סתרים של הרב רבינו יונה ז"ל, דקרא הכי דייק דעל שלא ברכו בתורה תחילה אבדה הארץ, דאם איתא "על עזבם את תורת" - כפשטא משמע שעזבו את התורה ולא היו עוסקין בה [כלומר - אם היה הפרוש של המילים "על עזבם את תורת" כפשוטו, דהיינו שעזבו תורה ומצוות], כשנשאל לחכמים ולנביאים למה לא פירושוהו? ! והלא דבר גלוי היה, וקל לפרש. אלא, ודאי עוסקים היו בתורה תמיד, ולפיכך היו חכמים ונביאים תמהים - "על מה אבדה הארץ?", עד שפירושו הקב"ה בעצמו, שהוא יודע מעמקי הלב [כלומר - כאן לא היה די בהתבוננות אנושית. כאן היה צורך בגילוי א-להי מיוחד מתוך חדירה למעמקי לב]. - שלא היו מברכים בתורה תחילה, שלא היתה התורה חשובה בעיניהם כל כך, שראוי לברך עליה, שלא היו עוסקים בה לשמה, ומתוך כך היו מזלזלים בברכתה. אלו דברי הרב החסיד ז"ל, והם נאים וראויים למי שאמרם.

(6) כוכבי אור (אות ח', דף יח') [מאת הרב יצחק בלאזר זצ"ל]

כי עיקר השאלה היתה מהיכן באו לחטאים הגדולים שע"י בא החורבן, והלא אחו"ל ברא הקב"ה יצה"ר ברא לו תורה תבלין, ותורה בעידנא דעסיק בה אגוני ומצלי. וא"כ למה לא הגינה עליהם התורה שעסקו בה תמיד להצילם שלא יחטאו בחטאים הגדולים שהביאו עליהם החורבן? אך חז"ל אמרו (ברכות ס"ב) גבי דוד המע"ה שלפיכך "ויכסוהו בבגדים ולא יחם לו" (מלכים א' א') מפני שביזה את הבגדים, שכרת כנף מעיל שאול במערה, ע"ש. והיינו כי בטבע הבגדים להחם הגוף, וזה מתנת השי"ת, ומאחר שביזה את הבגדים לא עשו את פעולתם! וכן הדבר הזה, התוה"ק היא תבלין ליצה"ר, זוהי סגולה רוחנית, ומי שהתורה אינה חשובה בעיניו, לא תפעול פעולתה להיות תבלין נגד יצה"ר.

(7) בשבילי נברא העולם פרק ה' דף מח-מט

פעם הלכו ביחד [החפץ חיים והאמרי אמת], והיה ביד האמרי אמת הספר נועם אלימלך. ביקש החפץ חיים ממנו לעיין בספר. אחר כמה רגעים החזיר הספר להאמרי אמת ושאלו על אודות המחבר. ענה לו הרבי מגור שבאותה כבוד מעלה שאתם מעריכים את הגר"א, כך החסידים מעריכים את הנועם אלימלך. כששמע הח"ח דבריו ביקש ממנו עוד פעם להחזיר לו הספר לעיין בו. אחר זמן פרץ בבכי. התפלא הרבי מגור ושאלו למה אתה בוכה? ענה לו הח"ח אין אני מבין דבריו. חיזקו האמרי אמת ואמר אל תצטער על כך שהנה אינך רגיל בלשונו, ע"כ. הנה מבואר שהגם שהח"ח כשקרא הספר בפעם הראשונה לא הבין מה שהיה כתוב בתוכו אבל מיד אחר שאדם החשיבו בעיניו, הנה השתדל עוד פעם לחזור וללמוד אותו.

(8) ספר משלי פרק כו

(יט) פמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם:

(9) רש"י משלי פרק כו פסוק יט

(יט) כמים - הללו הפנים שאתה מראה לתוכן הן מראות לך. כן לב האדם לאדם - חברו לפי מה שאדם יודע שחבירו אוהבו כן הוא מראה לו פנים:

(10) ספר במדבר פרק לד

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: (ב) צוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְּ אֲלֵהֶם פִּי אֲתָם בָּאִים אֶל הָאָרֶץ כְּנַעַן זֹאת הָאָרֶץ אֲשֶׁר תִּפְלֹ לָכֶם בְּנַחֲלָה אֶרֶץ כְּנַעַן לְגַבְלֹתֶיהָ:

(11) מדרש איכה רבה פרק א פסקה ל

(ל) דרכי ציון אבלות א"ר הונא הכל מבקשין תפקידן...א"ר אבדימי דמן חיפה אפילו דרכים מבקשין תפקידן הה"ד דרכי ציון אבלות.

(12) ערוגת הבושם (פרשת בהר) [מאת הרב משה גרינוואלד ז"ע]

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה' ויל"ד דלא הול"ל אלא כי תבואו אל הארץ שש שנים תזרע שדך ובשנה השביעית תשבות הארץ. ועוד דלא הול"ל לתלות ענין השבת בחובת הארץ דהא באמת לא הארץ נצטוה על כך אלא הכי הול"ל כי תבואו אל הארץ תשבתו מעבודת הארץ. והנה רש"י פי' שבת לה לשם ה' כדרך שנאמר בשבת בראשית...[ו]אינו מתישב דלמה לי' לתלותו בשבת בשבת בראשית...ונראה לפרש בס"ד דהנה אשכחן בשבת בראשית דכתיב ויכל אלקים ביום השביעי מלאכתו, ופרש"י הלא כבר כתיב יום הששי ויכלו השמים אלא מה הי' העולם חסר מנוחה, בא שבת בא מנוחה...ונראה בס"ד הנה כתיב אתה עשית את השמים שמי השמים וכל צבאם, הארץ וכל אשר עליה, הימים וכל אשר בהם, ואתה מחיה את כולם. פי' דכל מה שברא הקב"ה בעולמו אין לו קיום וחיות אלא ע"י ניצוץ קדושה המחיה אותו...[והנה] כשברא השי"ת בריאות שהם בארץ הלזו העולם השפל שהוא רחוק מאור אין סוף ית"ש הניצוץ קדושה שבתוך כל דבר שהתרחק מאוד ממקור קדושתו לא מצא מנוח כדרך בן שנתרחק מאביו ולבו תתפעם בקרבו ולא ינוח עד אשר יוכל להתקרב עם אביו. כ"כ הי' העולם חסר מנוחה זה עד שבא שבת והשי"ת האציל קדושת שבת ממילא הרגישו כל הנבראים שהם קרובים יותר אל הקדושה שנתרחקו ממנו וממילא מצאו מנוח...והנה כמו כן בקדושת הארץ שקדושה גנוזה בארץ לצורך ישראל נבראת ומיום שברא הקב"ה את עולמו הי' הארץ עומד ומצפה שיתאחד עם קדושת ישראל. והנה האבות בקדושים כשהי' בארץ היתה הארץ שלוה ושקטה במה שהי' הקדושה שבה מתאחדת עם קדושת ישראל והיינו דכתיב כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה'. וזהו שפירש"י כדרך שנאמר בשבת בראשית דשם נאמר שהי' העולם חסר מנוחה וע"י שבת בא מנוחה ע"ד שפירשנו ענין זה נאמר בשבת הארץ שהארץ הי' חסר שתתאחד כאחד עם קדושת ישראל עד שבאו ישראל ומצאה מנוח ביחודה עם קדושה זו. וזה שאה"כ וזכרתי את בריתי יעקב וגו' והארץ אזכור. היינו, שבזמן שגלו ישראל גם הארץ שרוי בצער על כי נעדר ממנו היחוד עם קדושת ישראל. וזהו שיזכור השי"ת וירחם על הארץ להשיב שבותינו ממרחק עלות להר קדשו בב"א.